

HRAČKÁRSTVO PRE HOKEJISTOV

MAL SOM SEDEMŇASŤ A PRVÝKRÁT v živote som letel sám. Po anglicky som vedel len tri slová – start, stop a continue. Z počítačových hier. Nereháňam. Jasné, že som mal obavy. Bol som stratený.

Agent Jiří Crha prišiel za mnou a mojimi rodičmi, keď som mal pätnásť. Tvrdil, že najlepší krok pri mojom štýle hry bude odchod do zámoria. Samozrejme, ja som to bral. Pre mladého chlapca, ktorý chce hrať hokej, nie je nič lepšie ako odchod do Kanady. Otec súhlasil, ale mama s tým mala problém. Napokon však privolila.

Je to obrovské rozhodnutie. Nechávate doma rodinu, kamarátov, školu. Navyše asi mesiac pred odchodom som si našiel priateľku. Veľmi „rozumné“. Vydržalo to len do Vianoc.

Crha mi vybral klub Kitchener Rangers pôsobiaci v Ontario Hockey League, jednej z troch najlepších juniorských líg v zámorí. Bol presvedčený, že bude pre mňa najvhodnejší.

Poznal sa s trénermi aj manažmentom a aj oni mali o mňa záujem. Tak povedal iným klubom, že do juniorky nejdem, aby sa zbavil ich záujmu. A vyšlo to. V drafte si ma vybral práve Kitchener.

Letel som do Toronta. Najväčší stres som mal z toho, čo bude, keď pristanem. Kam pôjdem? Kto ma bude čakať?

Išiel som do niečoho úplne nového. Vtedy človek ani nevie, čo má čakať. Len som bol v napätí, čo bude. A dúfal som, že sa im budem páčiť ako hokejista. Oni ma vlastne videli hrať len na majstrovstvách sveta osemnástok. Tam si ma vyhládli. Nechcel som ich sklamať.

Čakalo ma prekvapenie. Na letisko ma prišiel vyzdvihnúť hlavný tréner Kitcheneru Pete DeBoer aj so svojim asistentom Stevom Spottom. Čudoval som sa. Prišiel ma vyzdvihnúť hlavný tréner?

Nebolo to štandardné, väčšinou na to mali ľudí. Mohol poslať šoféra alebo niekoho z klubu. Ale on si vybral, že príde sám. Pekné gesto. Také maličkosti si človek v Amerike cení, nie je to samozrejme.

DeBoera si veľmi vážim ako odborníka i človeka a udržiavam s ním vzťahy doteraz. Nedávno sme spolu volali a práve tú príhodu z letiska mi spomínal.

Kitchener je veľmi dobrá organizácia. Je na vyššej úrovni ako akýkoľvek extraligový klub na Slovensku.

Bol to obrovský rozdiel. Úplne vo všetkom.

Na Slovensku som dostával použité korčule, ktoré boli práve k dispozícii. Keď som v Kitcheneri prišiel do skladu, povedali mi:

„Vyber si výstroj, aký chceš.“

Ešte sa mi ospravedľovali, že z laktačiek majú len značky CCM a Reebok. Dostal som oblečenie na suchý tréning, výstroj na ľad, dvakrát za sezónu som mohol mať nové korčule.

Pre chlapca, ktorý sa v detstve tešil z jedných rukavíc a tri týždne v nich spával, to bolo šialené. Prišiel som do hračkárstva pre hokejistov.

Naša kabína v Nitre bola plesnivá miestnosť, kde v rohu stáli ribaná. Také boli hnusné, tvrdé a prepotené. Odtiaľ sa išlo do plesnivých sprch a starých nechutných záchodov. A všetko do bodky som si musel kupovať sám.

V Kitcheneri som zrazu stál v čistučkej kabíne s krásnym kobercom s logom klubu uprostred, na ktoré sa nemohlo stúpiť. Vedľa bola posilňovňa, miestnosť s počítačmi, odpočinková miestnosť, miestnosť pre kustóda. Ďalej mali kanceláriu tréneri a realizačný tím.

Neuveriteľné.

Cítil som sa ako v NHL. Myslel som si, že lepšie to už nemôže byť.

Všade bolo niečo, čo ma očarilo. Klub hradil letenky pre mňa aj pre rodičov, bývanie, výstroj. Ale na dobré sa rýchlo zvyká a už som si nevedel predstaviť nič iné.

Keď som po prvom roku v Kitcheneri išiel na majstrovstvá sveta osemnástok, klub mi dal dvanásť hokejok. Boli to vtedy moderné hokejky, palice, do ktorých sa nasadzovala čepeľ. Na Slovensku také málokto používal, boli veľmi drahé.

„Bože, tolko hokejok som nemal za celú sezónu,“ hovorili mi chalani.

Nemuseli mi dať nič, ale oni mi vlastne tie hokejky nanútili s tým, že idem robiť reklamu klubu.

O to viac som sa cítil zaviazaný, aby som na ľade podával dobré výkony. Videl som, ako sa o mňa starajú. A ako chalan, ktorý prišiel z úplne iných pomerov, som si to veľmi vážil. Počúval som, čo mi tréner hovoril, a snažil som sa to plniť. To bola forma, akou som sa vedel odvdáčiť. Nič iné okrem verbálneho poďakovania som spraviť nemohol.

Keď ma moji kanadskí „rodičia“, u ktorých som býval, v meste niekomu predstavovali, že hrám za Kitchener Rangers, všetci boli užasnutí. To ma ohúrilo. Keď na Slovensku povieť, že niekto hrá juniorský hokej, tak sa to berie tak, že no dobre, dieťa sa hrá. Tam sa ma ľudia vypytovali, aké to je.

Na domáce zápasy chodilo osem až desaťtisíc divákov. Hokej bol v meste veľmi populárny, permanentky sa dedili podobne ako v Toronte z generácie na generáciu, bolo veľmi ťažké sa k nim dostať.

Samozrejme, za tú starostlivosť vyžadujú aj výkony. A hlavne snahu a emócie. Tréneri v Amerike sú ochotní odpustiť veľa chýb, ak vidia u hráča snahu a to, že ho chyby mrzia. Emócie si vážia. Hokej sa tam hrá viac srdcom. My sa spoliehame na to, že ruky a talent spravia všetko. Ale bojovnosť a srdce sú často dôležitejšie ako talent.

Okrem hokeja som viedol klasický študentský život – akurát s tým, že som sa nemusel učiť, lebo štúdium v Nitre som prerušil.

To znamená, že okrem hokeja som nerobil vôbec nič. Katastrofa. Moji spoluhráči chodili ešte na stredné školy. Starší a my cudzinci sme mali ráno dobrovoľný tréning. Bola to skôr zábava. Potom som šiel do posilňovne alebo domov. Po obede som si trochu pospal a šiel

som na hlavný tréning. Večer som bol doma alebo sme s chalanmi zašli na večeru, do kina alebo do obchodného centra. Takto to šlo celý rok.

Tešil som sa, že nemusím chodiť do školy. Pre 17-ročného chlapca to bola veľká vec. A hral som hokej. Robil som to, čo ma bavilo. Žiadny stres.

Občas na mňa doľahlo, že som ďaleko od domova. Ale boli to len chvílkové záležitosti. Na druhý deň bol opäť zápas alebo tréning.

Hovoril som si – hrám hokej v Kanade a idem si plniť svoj sen o NHL. Čo lepšie sa mi mohlo stať?

Býval som v rodine. Hovorila im billet families. Starajú sa o hráčov, dostanú za to malú sumu peňazí a k tomu lístky na zápasy zadarmo, čo je tam veľká vec.

V prvej rodine som býval rok a pol, kým som si nenašiel priateľku. Mali problém s tým, že chodila ku mne. Ja som však nemal inú možnosť, ako sa s ňou stretnúť.

Zdalo sa mi, že to brali ako zárobkovú činnosť. Mal som v chladničke pripravené špagety bez omáčky. Bolo tam len napísané: „Obed Boris.“

Oni mali svoje škatule s menovkami, aby som nezjedol ich jedlo. Kuracie mäso, stejky. A mne dávali suché špagety. Povedali, že ak mi nechutí, môžem si dať pizzu z mrazničky.

V dome mali basement, niečo ako pivnicu. Bola tam hrozná zima. Tam som býval. Hneď vedľa za papierovými dverami bola obývačka, kde mali do noci naplno pustenú televíziu, takže som nevedel spať.

Keď ma prišla navštíviť mama, bola zhrozená, ale ja som to tak nevnímal. Problém nastal až vtedy, keď sa postavili medzi mňa a niekoho, koho som mal rád. S babami som bol vždy taký.

Vtedy som požiadal klub o výmenu rodiny. Pozerali sa na mňa, ako keby som im ublížil. Nemyslel som to v zlom, nehádali sme sa, len som chcel svoje súkromie.

Potom som dostal perfektnú rodinu, bezdetný pár, brali ma ako vlastného syna. To už bolo o inom, mal som vlastnú izbu s kuchyňou. Luxus.

Spočiatku som sa dorozumieval posunkovou rečou. Klub mi síce platil jazykovú školu, ale nechodil som tam. Boli tam samí cudzinci,

BORIS VALÁBIK – MARIÁN SZŰCS

**VOLALI MA
BITKÁR**

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v Bratislave v roku 2019 v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.

Číslo publikácie 1 983

Jazyková redaktorka Mária Haraštová
Zodpovedná redaktorka Luba Nguyenová Anhová
Technická redaktorka Jana Urbanová
Grafická úprava a sadzba Petr Klíma
Návrh obálky Adam Pižurný
1. slovenské vydanie
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Fotografie v prílohe: archív autora, TASR a SITA (vyznačené)
Fotografia na obálke: Jana Liška

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2019

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.